

**ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่**

The Relationship between Leisure Behaviors and Learning Styles of
First-Year Undergraduate Students in Hatyai University

อภินันท์ สิริรัตนจิตต์¹

Aphinant Sirirattanajitt

¹ อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ E-mail: aphinant_th@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จำนวน 306 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับ .01 โดยพฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมการเรียน กิจกรรมพักผ่อน และกิจกรรมปฏิสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม ยกเว้นด้านกิจกรรมสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงเพียงด้านเดียว

Abstract

This research aimed to study the relationship between leisure behaviors and learning styles of the first-year undergraduate students in Hatyai University. The sample group was 306 students in the academic year of 2013 through cluster random sampling technique. The data were collected by questionnaire and analyzed by Pearson correlations. The research results revealed that the leisure behaviors significantly related to learning styles at .05 and .01 levels. Learning, recreation and interactive activities of the leisure behaviors significantly related to the learning styles such as independence, collaboration, dependence, competition and participation except health activity of the leisure behavior significantly related to the avoidance learning style.

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้เวลาว่าง รูปแบบการเรียนรู้

Keyword: Leisure Behavior, Learning Style

บทนำ

เวลาในชีวิตของนักศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัยใช้เวลาส่วนใหญ่ตามตารางเรียนในหลักสูตรและทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ให้เกิดขึ้น พฤติกรรมการใช้เวลาของนักศึกษาถูกแบ่งสัดส่วนตามภารกิจที่ได้ลำดับความสำคัญการเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงการใช้เวลาว่างและนิสัยการเรียน อันเป็นรูปแบบการเรียนรู้ สัมผัสจากการมีพฤติกรรมที่ทำตามความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล

การใช้เวลาว่างของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นเวลาที่มิประโยชน์ เพราะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาสุขภาพ สร้างมนุษยสัมพันธ์ สร้างความเป็นพลเมืองดี และพัฒนาบุคคล ซึ่งการใช้เวลาว่างนั้นเป็นการใช้เวลาที่อิสระ อาทิ ว่างจากการทำงานประจำ การเรียน การนอนหลับ สามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมตามความพอใจของตน อันก่อให้เกิดคุณค่าทางจิตใจ ผ่อนคลายความตึงเครียดและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (บริพัทธ์ อัคราณิษฐ์. 2550: 9; Bagrit. 1965: 48; Godbey; & Parker. 1975: 180-181; Nash. 1953: 20; Weiskopf. 1975: 3) จุดประสงค์ของการใช้เวลาว่าง เป็นไปเพื่อให้รู้คุณค่าของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้ค้นพบความสนใจที่สามารถพัฒนาทักษะและทัศนคติ เปิดโอกาสให้รู้จักตนเองได้ มีโอกาสปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น เสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญา และมีงานอดิเรกที่เหมาะสม รวมทั้งสนองตอบ

ความต้องการทางร่างกายในการพักผ่อน การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นตัวชี้วัดความแตกต่างระหว่างบุคคล ว่าใช้เวลาว่างอย่างคุ้มค่า และประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะนักศึกษาที่ใช้เวลาในการศึกษาเล่าเรียนไม่เท่ากันในแต่ละวัน และมีการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น (จุฑารัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์. 2553: 22; อัศวิน มณีอินทร์. 2547: 14)

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้เวลาของนักศึกษาบางคน คือ การขาดความรู้และทักษะในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (ศักดิ์ภัทร์ เฉลิมพุดพิงศ์. 2552: 4) การใช้เวลาว่างจึงเป็นปัญหาใหญ่ และมีความสำคัญตามลำดับ เพราะเวลาสำหรับภารกิจประจำในชีวิตประจำวันของบุคคลในแต่ละสัปดาห์ค่อยลดลง จากประมาณ 72 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เหลือประมาณ 40 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การใช้เวลาว่างมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งหากใช้เวลาว่างทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ จะช่วยให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (Guy. 1995: 184-185; Kaplan. 1975: 368) การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่าง พบว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างเพื่อกิจกรรมส่วนตัว อาทิ การพักผ่อน ความบันเทิงและทำกิจกรรมที่สนใจ (จุฑารัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์. 2553: 121; วัชรินทร์ ภูบุญอ้อม. 2552: 76; ศักดิ์ภัทร์ เฉลิมพุดพิงศ์; และ ภูซงค์ รุ่งอินทร์. 2550: 47; อภินันท์ สิริรัตนจิตต์. 2557: 44) การใช้เวลาว่างให้เกิดคุณค่าสามารถกระทำได้จากการปรับตนเองให้เข้ากับวิถีชีวิตในสังคมและสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของเปซาเวนโตและคนอื่น ๆ (Pesavento: et al. 2008: 31) ที่ว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างเป็นกระบวนการหนึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตของผู้เรียน เพราะผู้เรียนเห็นความสำคัญและใช้ประโยชน์ของเวลาว่าง เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ที่เป็นลักษณะเฉพาะตน

ในการเรียนการสอน ผู้สอนควรเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนตามความแตกต่างด้านรูปแบบการเรียนรู้ (Learning styles) ถ้าผู้สอนไม่เข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนแล้ว การจัดการเรียนการสอนนั้น ไม่อาจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ (ปราณี อ่อนศรี. 2552: 65; เมธิ ปิลันธนาพันธ์. 2541: 43) ซึ่งการเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน ตามรูปแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ย่อมเป็นสิ่งสำคัญให้เห็นถึงความรักของครูที่มีต่อศิษย์ ทำให้ผู้สอนสามารถดูแลและช่วยเหลือผู้เรียนได้ง่ายขึ้น ความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามแนวคิดการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ความสำคัญต่อความแตกต่างทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน โดยมาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาจะต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และมาตรา 23 ระบุว่า กระบวนการจัดการศึกษา ส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนตามความสามารถและเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. 2557: 37) ปัจจัยที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลประการหนึ่ง คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาดไทย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง (อภินันท์ สิริรัตนจิตต์. 2557: 54) และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล พบว่า แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา และแบบการเรียนรู้แบบอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ศิริรัตน์ จำปีเรือง. 2553: 26) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย ได้แก่ งานวิจัยของกนกพร ศรีญาณลักษณ์ (2551) นุศรา ดาวโรจน์ (2552) อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ และยิวัดดา ชูรักษ์ (2555) ศึกษาตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนรู้ 6 แบบของกราล์ซาและไรซ์แมน (Grasha: & Reichman. 1975) พบว่า นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างตามความแตกต่างกันระหว่างบุคคล

ด้วยความสำคัญของปัญหาข้างต้น การศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาดไทย จะเกิดประโยชน์ต่ออาจารย์ในการนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูล

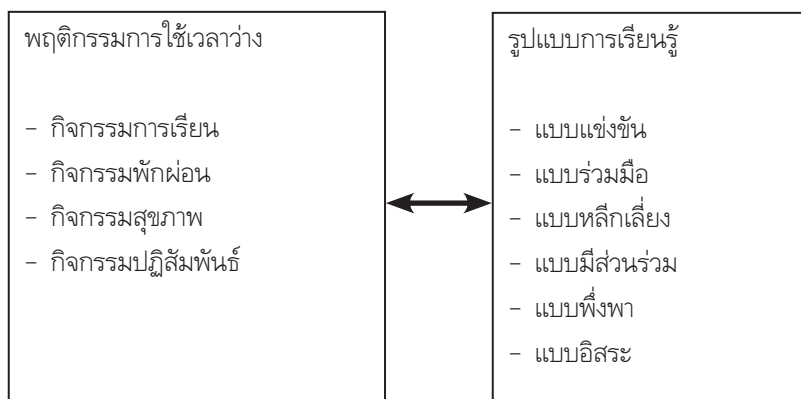
ในจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจะเป็นประโยชน์เชิงนโยบายต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่าง เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ในรูปแบบของกิจกรรมทางวิชาการ ชมรม หรือชุมนุมต่าง ๆ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลารว่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
2. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลารว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดของกราสซาและไรช์แมน (Grasha; & Reichman. 1975: 23-24) ซึ่งแบ่งรูปแบบการเรียนรู้ตามลักษณะบุคลิกภาพของผู้เรียนออกเป็น 6 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบแข่งขัน (Competitive style) ผู้เรียนลักษณะแบบนี้จะเรียนรู้เนื้อหาวิชาเพื่อที่จะทำให้ได้ดีกว่าคนอื่นในชั้นเรียน โดยเขาจะรู้สึกว่าจะต้องแข่งขันกับผู้เรียนคนอื่นเพื่อให้ได้รับรางวัลจากชั้นเรียนในลักษณะคะแนนหรือคำชมจากผู้สอน ความสนใจของผู้สอน มองชั้นเรียนเป็นสนามแข่งขันซึ่งต้องมีแพ้ชนะ ผู้เรียนประเภทนี้มีความรู้สึกว่าเขาต้องเป็นผู้ชนะเสมอ ผู้เรียนคนอื่นจึงมักจะไม่ค่อยชอบที่จะมีส่วนร่วมกับผู้เรียนแบบนี้

2. แบบร่วมมือ (Collaborative style) ผู้เรียนลักษณะแบบนี้รู้สึกว่าเขาสามารถเรียนรู้ได้มากที่สุด โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สติปัญญาและความสามารถซึ่งกันและกัน ร่วมมือกับผู้สอนและกลุ่มเพื่อน ชอบทำงานร่วมกับคนอื่น เห็นชั้นเรียนเป็นสถานที่สำหรับสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเช่นเดียวกับสถานที่เรียนรู้เนื้อหาวิชา

3. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance style) ผู้เรียนลักษณะแบบนี้จะไม่สนใจการเรียนรู้เนื้อหาวิชาในชั้นเรียนตามแบบแผน ไม่มีส่วนร่วมกับผู้สอนและผู้เรียนคนอื่น ไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ผู้เรียนแบบนี้จะมีทัศนคติต่อห้องเรียนว่าเป็นสิ่งที่

ไม่น่าสนใจ

4. แบบมีส่วนร่วม (Participant style) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ต้องการที่จะเรียนรู้เนื้อหาวิชา ชอบเข้าชั้นเรียน มีความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ให้มากที่สุดที่สุดในชั้นเรียน และมีส่วนร่วมกับผู้อื่นต่อกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่จะมีส่วนร่วมน้อยในกิจกรรมที่ไม่ได้อยู่ในแนวทางของวิชาที่เรียน

5. แบบพึ่งพา (Dependent style) ผู้เรียนลักษณะนี้จะแสดงความอยากเรียนรู้น้อย จะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ถูกบังคับหรือกำหนดให้เรียน มองเห็นผู้สอนและกลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียนเป็นแหล่งของโครงสร้างความรู้ เป็นแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ ผู้เรียนลักษณะนี้จะไม่มีความคิดริเริ่ม

6. แบบอิสระ (Independent style) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ชอบที่จะคิดและทำงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง รับผิดชอบ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นในชั้นเรียน มีความตั้งใจศึกษาเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่คิดว่าสำคัญ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับเวลาว่าง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของของบามเมลและเบอร์ริส-บามเมล (Bammel: & Burrus-Bammel. 1996: 198-200) ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการใช้เวลาว่าง และแนวคิดของเคลลี (Kelly. 1982: 8) ที่กล่าวถึงประเภทของการใช้เวลาว่างเป็น 4 ประเภท มาสังเคราะห์เป็นตัวแปรการใช้เวลาว่างของนักศึกษา ดังแสดง ในตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์ตัวแปรการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

จุดมุ่งหมายของการใช้เวลาว่าง (Bammel: & Burrus-Bammel. 1996: 198-200)	ประเภทการใช้เวลาว่าง (Kelly. 1982: 8)	ตัวแปรการใช้เวลาว่างของนักศึกษา
1. การใช้เวลาว่างเป็นการใช้เวลาที่คงเหลืออยู่ อันเป็นเวลาว่างจริง ๆ	1. การใช้เวลาว่างแบบไม่มีเงื่อนไข อาทิ การศึกษา	1. กิจกรรมการเรียน
2. การใช้เวลาว่างเป็นภาวะของการทำกิจกรรมที่ผูกพันกับทัศนคติ	2. การใช้เวลาว่างแบบคืนสภาพ อาทิ การท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อน	2. กิจกรรมพักผ่อน
3. การใช้เวลาว่างเป็นเสมือนเวลาว่าง เป็นการสร้างอุปนิสัย	3. การใช้เวลาว่างแบบกำหนดบทบาท อาทิ กิจกรรมออกกำลังกาย	3. กิจกรรมสุขภาพ
	4. การใช้เวลาว่างแบบลัมพันธ์	4. กิจกรรมปฏิสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้วิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,574 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยขั้นที่ 1 ทำการสุ่มในระดับคณะ และขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตามสัดส่วนของแต่ละสาขาวิชาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนขั้นต่ำตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie: & Morgan. 1970: 607-610)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดและให้เลือกตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของ

บามเมลและเบอร์ริส บามเมล และ เคลลี (Bammel; & Burrus-Bammel. 1996; Kelly. 1982) โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ตัวแปรจากทฤษฎี มาเป็นแนวคิดของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างเป็น 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการเรียน กิจกรรมพักผ่อน กิจกรรมสุขภาพ และกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ โดย 4 กิจกรรมนี้ เป็นพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่อิสระจากภาระงานประจำ ตามความหมายการใช้เวลาว่างของกอดบี้และปาร์เกอร์ (Godbey; & Parker. 1975) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยของฉันทน์ ทงบุญตา (2555) ศิริวรรณ เสาร์ชัย (2554) คักติภัทร์ เหลิมพุมพิงค์ (2554) และชัชชัย สมศรี (2549) โดยผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถามส่วนนี้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้พัฒนาตามแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้ 6 รูปแบบของ กราส์ซาและไรช์แมน (Grasha; & Reichman. 1975: 23-24)

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 119 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.946

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แจกแบบสอบถามให้แก่นักศึกษา ระหว่างวันที่ 14 มกราคม 2557 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2557 ได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา จำนวน 306 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล กระทำโดยโปรแกรมคำนวณสำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียน ($\bar{X} = 3.48$) ด้านกิจกรรมพักผ่อน ($\bar{X} = 3.43$) และด้านกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.91$) ส่วนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมี 1 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมสุขภาพ ($\bar{X} = 2.48$) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1

พฤติกรรมการใช้เวลาว่าง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านกิจกรรมการเรียน	3.48	.66	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมพักผ่อน	3.43	.64	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมปฏิสัมพันธ์	2.91	.88	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมสุขภาพ	2.48	.93	น้อย
ภาพรวม	3.09	.64	ปานกลาง

2. รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 6 ด้าน โดยอันดับ 1 คือ รูปแบบการเรียนรู้แบบฟังพา ($\bar{X} = 3.46$) รองลงมา คือ แบบมี

ส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.41$) แบบแข่งขัน ($\bar{X} = 3.36$) แบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.34$) แบบอิสระ ($\bar{X} = 3.33$) และแบบหลีกเลี่ยง ($\bar{X} = 3.13$) ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1

รูปแบบการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ
แบบพึ่งพา	3.46	.66	ปานกลาง
แบบมีส่วนร่วม	3.41	.67	ปานกลาง
แบบแข่งขัน	3.36	.65	ปานกลาง
แบบร่วมมือ	3.34	.67	ปานกลาง
แบบอิสระ	3.33	.66	ปานกลาง
แบบหลีกเลี่ยง	3.13	.64	ปานกลาง
ภาพรวม	3.34	.57	ปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมการเรียน ด้านกิจกรรมพักผ่อน และด้านกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบเฉพาะกับรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้

พฤติกรรมการใช้เวลาว่าง	รูปแบบการเรียนรู้					
	อิสระ	หลีกเลี่ยง	ร่วมมือ	พึ่งพา	แข่งขัน	มีส่วนร่วม
กิจกรรมการเรียน	.375**	.224**	.382**	.344**	.376**	.364**
กิจกรรมพักผ่อน	.133*	.235**	.238**	.223**	.207**	.193**
กิจกรรมปฏิสัมพันธ์	.205**	.272**	.248**	.133*	.173**	.154**
กิจกรรมสุขภาพ	.064	.171**	.068	.051	.057	.037

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(n = 360)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาใช้เวลากับการอยู่กับกลุ่มเพื่อนเป็นส่วนใหญ่นอกเหนือจากการทำหน้าที่หลัก คือ การเรียน ส่วนเวลาว่างที่มีอยู่หลังจากการใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อนนั้น นักศึกษาอาจลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะเลือกทำในเวลาว่าง ซึ่งเป็นไปตามความคิดเห็นและความชอบของแต่ละคนว่า กิจกรรมใดจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่นตามลำดับ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี อุปแก้วและธีรภัทร นวลแก้ว (2552: 24) ที่พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคม ด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และงานวิจัยของอารยา พัทธเมธาและวรารัตน์ ใจเทพ (2554) ที่พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีระดับปริญญาตรี 4 ปี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามีเวลาส่วนใหญ่ในการอยู่กับกลุ่มเพื่อน ส่วนเวลาว่างที่มีอยู่หลังจากการใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อน นักศึกษาอาจจะใช้ไปในด้านกิจกรรมการเรียน ได้แก่ ทำการบ้าน รายงานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมการเรียนเป็นอันดับหนึ่ง จึงอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษามีความต้องการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพน้อย และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี อุปแก้ว และธีรภัทร นวลแก้ว (2552: 24) ที่พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตในด้านกีฬาอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามีความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งถือเป็นธรรมชาติของผู้เรียน ปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลนี้อาจจะส่งผลให้นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกันเป็นไปตามความเห็นของคีฟ (Keefe. 1984: 59-63) ที่ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้ ว่าเป็นลักษณะและวิธีการเรียนที่ผู้เรียนชอบใช้ในการเรียนรู้ การคิดหรือการแก้ปัญหาในการเรียน และสัมพันธ์กับแนวคิดของกราสซาและไรซ์แมน (Grasha: & Reichman. 1975: 20) ที่ระบุว่า ผู้เรียนจะมีแบบการเรียนรู้แบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้เรียนใช้ปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ที่มี เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้สอนและผู้อื่น ตลอดจนภาระหน้าที่อันผูกพันที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริสุข นาคะเสนีย์ (2556: 79) ที่พบว่ารูปแบบการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของนักศึกษาทุกสาขาวิชาทั้ง 6 แบบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และคล้ายคลึงกับงานวิจัยของวันดี วงศ์รัตนรักษ์ และกุลฤดี จิตตยานันท์ (2556: 66) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมืออยู่ในระดับสูง นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาแบบอิสระ และแบบแข่งขันอยู่ในระดับปานกลาง และแบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับต่ำ

3. ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมการเรียน มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 แบบ อาจจะเป็นเพราะว่า ชีวิตของนักศึกษามีความสัมพันธ์ของการใช้เวลาในด้านการเรียนมากที่สุดในแต่ละวัน เมื่อมีเวลาว่าง คือ เวลาอิสระที่สามารถเลือกทำกิจกรรมได้อย่างเสรี ตามที่กอดบี้และปาร์เกอร์ (Godbey: & Parker. 1975: 180-181) กล่าวถึงการใช้เวลาว่างว่า นักศึกษาจึงเลือกใช้เวลาว่างเพื่อทำกิจกรรมที่ให้ความสำคัญและสนใจ ซึ่งพฤติกรรมการใช้เวลาว่างทั้ง 4 กิจกรรม อาจส่งผลให้นักศึกษาเกิดรูปแบบการเรียนรู้บางอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่รู้ตัว และเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคลในการมีรูปแบบการเรียนรู้ต่างกันจากพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่กระทำอยู่ นอกจากนี้การวิเคราะห์ปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาประการหนึ่ง คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งอาจส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จากการศึกษาความ

สัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง (อกินันท์ สิริรัตนจิตต์. 2557: 54) และงานวิจัยเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน แบบร่วมมือ แบบหลีกเลี่ยง แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา และแบบอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ศิริรัตน์ จำปีเรือง. 2553: 26) จากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การใช้เวลาว่างของนักศึกษาและแบบการเรียนรู้ไม่ได้เป็นเหตุปัจจัยสนับสนุนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพราะพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาทั้ง 4 กิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพักผ่อน และกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในกิจกรรมสุขภาพอยู่ในระดับน้อย และรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้ง 6 แบบ ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล ผลวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของทวิพงษ์ ยูนิ (2555) เสาวณี บุญเกตุ (2552) และธรรมศักดิ์ โทไทย (2552) ซึ่งพบว่ารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ต่างกันในแต่ละรูปแบบ อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล

ผลการวิจัยยังพบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพ เนื่องจากมีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง เพราะธรรมชาติของผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง จะมีแบบการเรียนรู้ด้วยนิสัยที่ไม่กระตือรือร้น ไม่เอาใจใส่ในการเรียน สนใจการเรียนบางช่วงเวลา ไม่ชอบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนกับเพื่อนและอาจารย์ จะนั่งเรียนโดยมีเป้าหมายเพียงให้จบชั่วโมง มีพฤติกรรมคิดว่าต้องเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษา ซึ่งพฤติกรรมการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงนี้ อาจเกิดขึ้นเพราะนักศึกษาไม่มีแรงจูงใจในการเรียน อันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั่วโมง เป็นต้น จึงส่งผลให้นักศึกษาบางส่วนเลือกใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นนิสัยการเรียน ประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียนของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษาส่วนหนึ่งเมื่อถึงเลิกเรียนในแต่ละวันจะไม่มีเวลาทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสุขภาพ อาทิ เล่นกีฬา ออกกำลังกายประเภทต่าง ๆ โดยได้สอบถามนักศึกษาส่วนหนึ่งได้ให้ข้อมูลตรงกันว่า การเรียนทั้งวัน ทำให้รู้สึกเหนื่อยล้า จึงไม่ต้องการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ และนักศึกษาบางส่วนให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า มีงานมอบหมายหรือการบ้านต้องทำหลังเลิกเรียน ซึ่งงานบางชิ้นใช้เวลานานและเป็นไปตามลักษณะพฤติกรรมของรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงที่มีจุดด้อยและไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการนำตนเองไปสู่การเรียนรู้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของอกินันท์ สิริรัตนจิตต์ และยุวัลดา ชูรักษ์ (2555) และธันยนันท์ ทองบุญตา (2555) ที่ระบุว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน แต่จะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง เป็นอันดับสุดท้าย นอกจากนี้ผลการศึกษาที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง ด้านกิจกรรมสุขภาพกับรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง ย่อมไม่ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ 5 แบบ ได้แก่ แบบอิสระ แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขันและแบบมีส่วนร่วม อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงจะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยง คือเบี่ยงหนีในการเรียนแล้วหันไปทำกิจกรรมใช้เวลาว่างอื่นแทน ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร ศรีญาณลักษณ์ (2551) และอัจฉรา สังข์สุวรรณ (2550) ซึ่งพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด และนักศึกษาส่วนน้อยที่ใช้เวลาว่างในออกกำลังกาย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. อาจารย์ผู้สอน ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ ควรทำกิจกรรมวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างและรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาในชั้นเรียน เพื่อช่วยในการออกแบบการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน
2. อาจารย์ที่ปรึกษา ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ ควรนำผลจากกิจกรรมวิเคราะห์ผู้เรียนไปให้คำแนะนำนักศึกษาให้มีกิจกรรมอดิเรก เช่น การออกกำลังกาย การเล่นดนตรี เป็นต้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง
3. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นนโยบายทางวิชาการในการอบรมพัฒนาอาจารย์และอาจารย์ใหม่ ในการวิเคราะห์ผู้เรียน และส่งเสริมให้คณะ หน่วยงาน มีแผนงานด้านกิจกรรมวิชาการ ชมรม หรือชุมนุมที่พัฒนาศักยภาพนักศึกษา ที่มีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างและรูปแบบการเรียนรู้ แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ เพื่อเปรียบเทียบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้เวลาว่างของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
2. ควรสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดของกราร์ชาและไรซ์แมน ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย เพื่อต่อยอดสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร ศรีญาณลักษณ์. (2551, มิถุนายน-กันยายน). รูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 19(3): 55-67.
- จุฑารัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์. (2553). การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. *ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการภาครัฐและเอกชน)* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัชชัย สมศรี. (2549). *พฤติกรรมการใช้เวลาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทวิพงษ์ ญุ่น. (2555). *พฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักศึกษาชายในหอพักมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(สาขาพัฒนาลังคม). ปัตตานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ธรรมศักดิ์ โทนไทย. (2552, กันยายน-ธันวาคม). รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีวเคมี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*. 1(3): 145-157.
- ธันยพันธ์ ทองบุญตา. (2555). *พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- นุศรา ดาวโรจน์. (2552). *รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา: เอกสารรายงานการวิจัย*. ยะลา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.

- บริพัทธ์ อัครวานิชย์. (2550). **การเข้าร่วมการใช้เวลาว่างและความพึงพอใจในการใช้เวลาว่างของประชาชนในเขตบางกะปิที่มีต่อการให้บริการทางนันทนาการของกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปราณี อ่อนศรี. (2552). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้ชมมองเป็นฐานของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธี บิลันธานนท์. (2541). **แบบการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาและสาขาการบริหารอาชีวศึกษา: เอกสารรายงานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วัชรินทร์ ภูบุญอ้อม. (2552). **พฤติกรรมการใช้เวลาว่างและพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียน โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม**. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการกีฬาและสุขภาพ). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันดี วงศ์รัตนรักษ์ และ กุลฤดี จิตตยานันท์. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). **รูปแบบการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีราช. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา**. 19(2): 60-72.
- ศักดิ์ภัทร์ เฉลิมพุดพิงค์. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). **การศึกษาการใช้เวลาว่างเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต. วารสารพลศึกษา**. 14(2): 10-17.
- ศักดิ์ภัทร์ เฉลิมพุดพิงค์ และ ภูซังค์ รุ่งอินทร์. (2550). **การใช้เวลาว่างและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสุขของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร**. สกลนคร: สถาบันวิจัยและพัฒนา วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริรัตน์ จำปีเรือง. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและแบบการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ**. 4(2): 21-28.
- ศิริวรรณ เสาร์ชัย. (2554). **พฤติกรรมการใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาบัญชีชั้นกลาง 2 ของนักศึกษาคณะบัญชีชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีปทุม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศิริสุข นาคะเสนีย์. (2556, ตุลาคม-2557, มีนาคม). **รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่**. 15(1): 74-84.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- เสาวณี บุญเกตุ. (2552). **การใช้ชีวิตประจำวันและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภินันท์ สิริรัตนจิตต์. (2557). **พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่: รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน**. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ และ ยูวัลดา ชูรักษ์. (2555). **รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่**. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- อรุณี อุปแก้ว; และ ชีรภัทร นวลแก้ว. (2552). **พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม**. มหาสารคาม: วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม.
- อัจฉรา สังข์สุวรรณ. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม). **แบบการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมวารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม**. 3(2): 20-31.
- อัศวิน มณีอินทร์. (2547). **การศึกษาการใช้เวลาว่างของนิสิตที่อาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารยา พัชรเมธธา; และ วราภรณ์ ใจเทพ. (2554). **พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษา สาขาวิชาการบัญชีระดับปริญญาตรี 4 ปี เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาเข้าสู่ ตลาดแรงงานเขตการค้าเสรี**. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่.
- Bagrit, L. (1965). **The Age of Automation**. London: Weidenfeld & Nicolson.
- Bammel, G.; & Burrus-Bammel, L. L. (1996). **Leisure and Human Behavior**. 3rd ed. Dubuque, IA: Brown and Benchmark.
- Godbey, G.; & Parker, S. (1975). **Leisure Study and Services and Overview Philadelphia**. Philadelphia, PA: WB Saunders.
- Grasha, A.; & Reichman, S. (1975). **Workshop Handout on Learning Styles**. Cincinnati, OH: Faculty Resource, University of Cincinnati.
- Guy, S. F. (1995). **Compton's Pictured Encyclopedia and Fact Index**. New York: F.E. Compton.
- Kaplan, M. (1975). **Leisure: Theory and Policy**. New York: John Wiley & Son.
- Keefe, J. W. (1984). Learning Style. **Nation Association of Secondary School Principals**. 68: 59-63.
- Kelly, J. R. (1982). **Leisure**. Upper Saddle River, NJ: Prentice- Hall.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970, Autumn). Determining Sample Size for Research Activities. **Psychological Measurement**. 30(3): 607-610.
- Nash, J. B. (1953). **The Philosophy of Recreation and Leisure**. St. Louis, MO: CV Mosby.
- Pesavento, L.; et al. (2008). GoGirlGo! Chicago: Social, Economic and Community Capital through Physical Leisure Activity for U.S. Girls. In **Proceedings of the 10th World Leisure Congress**, 6-10 October 2008, Quebec, Canada. p. 31. Quebec: World Leisure and Recreation Association.
- Weiskolf, D. C. (1975). **Guide to Recreation and Leisure**. Boston: Allyn and Bacon.